

2025 ZOMER NIEUWSBRIEF PAN NEDERLAND

In dit land worden niet alleen politici, hulpverleners of minderheden bedreigd, maar ook onderzoekers. Onderzoekers die zien dat het in natuurgebieden slecht gaat met vlinders en andere insecten en die de oorzaak willen opsporen. In dit land zijn er personen, mogelijk ook bepaalde organisaties, die d.m.v. bedreigingen en intimidatie willen voorkomen of bang zijn, dat bewezen wordt dat cocktails van pesticiden voor vlinders de doodsteek zijn.

In een onderzoek van [De Vlinderstichting](#) werden in de bodem en vegetatie van 10 'beschermde' Natura 2000-gebieden 51 verschillende pesticiden aangetroffen. Na ernstige bedreigingen van de onderzoeker, heeft de Vlinderstichting het rapport offline gehaald.

PAN-NL vindt bedreiging en intimidaties van onderzoekers of van wie dan ook ontoelaatbaar en pleit voor een snelle opsporing van de agressor.

Wordt donateur van PAN-NL

PAN-NL heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij spreken politiek en beleidsmakers aan, doen onderzoek en informeren burgers. Wij doen bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Om onze onafhankelijkheid te behouden, accepteren wij geen subsidie van de overheid. Het team van PAN-NL werkt op vrijwillige basis. Wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken duidelijk dat voor hen het milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief en 1 x per jaar wordt de donateur uitgenodigd voor een (digitale) bijeenkomst.

[meld je aan!](#)

Wie komt PAN-NL ondersteunen bij juridische procedures?

PAN-NL voert procedures tegen de toelating van de meest giftige pesticiden en dient intrekingsverzoeken in bij het Ctgb van onveilige 'gewasbeschermingsmiddelen'.

Wij zoeken een vrijwilliger die PAN-NL hierbij ondersteunt, met o.a. administratieve taken.

Wij streven ernaar een actuele database van de stukken en termijnen bij te houden.

Wij denken aan iemand met interesse in juridische procedures en pesticiden, iemand met enige juridische achtergrond en die flexibel beschikbaar is. De vrijwilliger zal door ons uitgebreid begeleid worden.

Taken?

- Versturen van voorbereide e-mails, brieven, reacties.
- Ondersteunen bij het schrijven van bezwaar- en beroepschriften.
- Archiveren van stukken van lopende en nieuwe zaken.
- Opvolgen en communiceren van wettelijke termijnen.

Voor het versturen van de stukken en het bijhouden van termijnen is een grote nauwkeurigheid

vereist.

Werkuren?

Afhankelijk van geplande zittingen, binnenkomende en uitgaande stukken varieert het aantal maandelijks te besteden uren van 5 tot 10 uur.

Interesse?

Stuur een e-mail met beknopte achtergrondinformatie naar: pan.netherlands@gmail.com

Jaarverslag PAN Netherlands 2024 is online

Gezondheids- waarschuwing voor agrariërs

Agrariër, bescherm jezelf en je omgeving

Beste agrariër,

Over gewasbeschermingsmiddelen speelt een brede maatschappelijke discussie. Want **ook al zijn de middelen die jij inzet toegelaten, dat betekent niet dat ze daadwerkelijk veilig zijn**: niet voor jezelf, en niet voor je buurtbewoners. Erfbetreders die deze middelen verkopen, steken liever hun verkooppraatje af dan dat ze met gezondheidsadvies komen. Ook de vele reclames in de agrarische media hebben het er niet over.

Advertentie met gezondheidswaarschuwing voor agrariërs

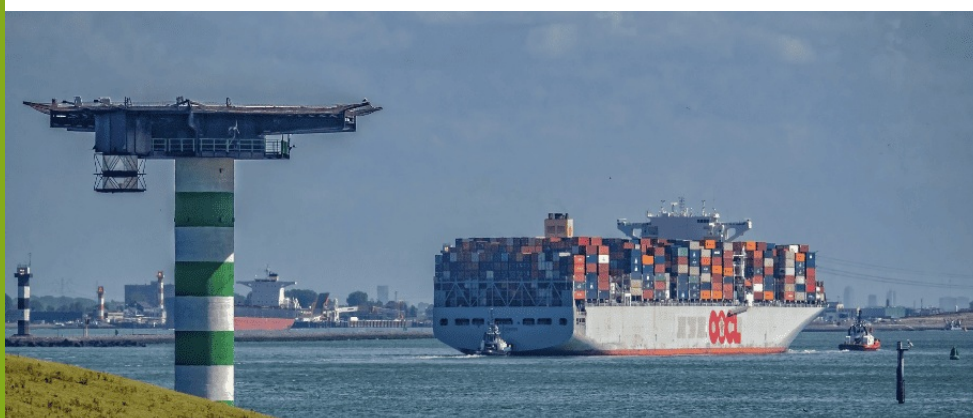
PAN-NL en de Parkinson Vereniging hebben in het agrarisch vakblad "de Boerderij" een advertentie met een gezondheidswaarschuwing voor agrariërs geplaatst. Het zijn 12 zogenaamde 'Kandidaten voor Vervanging' (KvV) waarvoor wij waarschuwen. De **Europese Verordening** eist, dat de lidstaten de KvV door minder giftige middelen of technische methoden vervangt. Een KvV voldoet aan minstens twee van de drie criteria die op mens en/of natuur negatieve effecten hebben: giftig, accumulatief en persistent. In de praktijk worden KvV niet vervangen; ook niet door het Ctgb.

PFAS: de onzichtbare gast aan tafel

Er is veel te doen over PFAS. Maar wist je ook dat PFAS opzettelijk op jouw eten wordt gespoten? Op groente en fruit worden namelijk op grote schaal PFAS-pesticiden gespoten. PAN-NL onderzocht de meest recente testuitslagen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Duizenden testen. Daar werden we niet vrolijk van. Eén op de vijf groente (21%) en fruit (20%) is besmet met PFAS. Aardbeien (67%) zijn het vaakst besmet met resten PFAS-pesticiden, gevolgd door kropsla (62%), druiven (52%), komkommers (47%) en tomaten (45%). Laat jouw supermarkt weten dat je gifvrij wilt. **DOE MEE!**

82% Nederlanders wil exportverbod verboden pesticiden

Een grote meerderheid van de Nederlanders wil dat de overheid een einde maakt aan de export van pesticiden die binnen de EU verboden zijn vanwege hun schadelijkheid voor mens en milieu. Dat blijkt uit nieuw onderzoek van Multiscope in opdracht van PAN-NL. Uit het onderzoek blijkt dat 66% van de Nederlanders niet op de hoogte is dat in EU verboden pesticiden ook door Nederlandse bedrijven worden geëxporteerd naar lageloonlanden buiten de EU. En 91% van de Nederlanders is van mening dat pesticiden die hier verboden zijn vanwege gezondheids- en milieुरisico's, ook gevaarlijk zijn voor mens en milieu in andere landen. PAN-NL roept Nederlanders op om de petitie van de campagne [StopGifExport.nl](https://stopgifexport.nl) te ondertekenen.

PAN-NL en partners eisen een nationale stop op export van EU verboden pesticiden

PAN-NL, foodwatch Nederland, Greenpeace Nederland, Meten=Weten, Natuur & Milieu en WECF, hebben in [een brief](#) een dringende oproep gedaan aan de ministers van Landbouw en Buitenlandse Handel om per direct de export door Nederlandse bedrijven van pesticiden die binnen de Europese Unie verboden zijn te verbieden. Ook roepen wij op tot het beëindigen van het gebruik van EU verboden pesticiden stoffen toegestaan binnen het MPS-certificeringssysteem voor siertelers in niet-EU-landen.

Youp van 't Hek steunt campagne van PAN-NL

Verboden gif in onze bloemen en op ons bord: hoe lang kijken we nog weg? Je koopt een prachtig boeket bloemen. Maar wist je dat daar giftige pesticiden op zitten die in de EU verboden zijn? En dat diezelfde stoffen ook op ons voedsel terecht komen? Wat veel mensen niet weten: Nederland is zelf grootexporteur van deze verboden pesticiden. In 2022 alleen al werd bijna 15 miljoen kilo uitgevoerd.

In [een video](#) geeft Youp van 't Hek zijn mening over deze praktijken.

Hommelonderzoek: bijna 4000 hommels ontvangen

In januari hebben wij samen met de Bijenstichting een oproep aan burgers gedaan om in de periode half februari – 30 juni dode hommels voor een pesticiden onderzoek te verzamelen. Het is een daverend succes geweest: de afgelopen maanden meldden bijna 5 duizend (!) mensen zich aan en we hebben uit 12 provincies bijna 4000 hommels ontvangen. De komende tijd worden alle beestjes gedetermineerd en stellen we de monsters samen voor laboratoriumonderzoek naar de aanwezigheid van pesticiden. Dit laboratoriumonderzoek en bijbehorende statistische analyse is prijzig, des te meer nu we zo enorm veel hommels hebben ontvangen. **Daarom zijn we een crowdfunding gestart.** De opbrengsten gaan voor de volle 100% naar de laboratoriumkosten en kosten van een statisticus. Doneer via deze [link](#).

Een opinie over het Veiligheidsinformatieblad (VIB)

Een VIB wordt gezien als een belangrijk communicatiemiddel m.b.t. het veilig gebruik van chemische stoffen, inclusief bestrijdingsmiddelen. Samen met het etiket op de verpakking van het product wordt informatie gegeven over veilig gebruik. Beide documenten moeten beschikbaar zijn voor toegelaten middelen, het etiket zit verplicht op de verpakking, het VIB moet worden verstrekt als de koper van het product erom vraagt. Door kennis te nemen van deze informatie wordt verondersteld dat het product veilig is, immers het is toch toegelaten. Hoe meer VIB's je leest, hoe meer je erachter komt dat de verstrekte informatie vaak onvolledig is.

Handhavingsverzoek Westerveld

Op 30 april 2025 hebben vijf organisaties, waaronder PAN-NL, de Gemeente Westerveld verzocht te handhaven en ogenblikkelijk het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij 15 bollenpercelen in de nabijheid van huizen en scholen te stoppen. Zoals de verwachting was heeft de Gemeente Westerveld ons verzoek afgewezen, waarop namens de vijf organisaties bij de Gemeente een Bezwaarschrift tegen het besluit van de Gemeente en een Voorlopige Voorziening (VoVo) is ingediend. Op 5 augustus vond een zitting in de Rechtbank Noord Nederland, Groningen met deelname van o.a. vertegenwoordigers van de Gemeente Westerveld en telers plaats. Het uiteindelijke resultaat van de zitting is, dat op 15 januari 2026 een Bodemprocedure is gepland, waarbij het de bedoeling is, dat het juridisch verschil definitief beslecht wordt.

Europees Hof vindt EU-goedkeuring van pesticide cypermethrin onwettig

De advocaat-generaal van het Europese Hof van Justitie heeft geconcludeerd dat de Europese

Commissie onrechtmatig heeft gehandeld door het insecticide cypermethrin opnieuw goed te keuren, terwijl er grote hiaten in de toxiciteitsgegevens zaten, door te vertrouwen op niet-gevalideerde en onrealistische risicobeperkende maatregelen en door geen rekening te houden met de toxiciteit voor insecten. De advocaat-generaal is het eens met veel argumenten die PAN Europe naar voren heeft gebracht in deze beroepszaak tegen de EU-goedkeuring van cypermethrin, een zeer giftig insecticide. *Het advies benadrukt dat de Europese Commissie niet om de wetenschappelijke conclusies van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) heen kan zonder krachtige en op bewijs gebaseerde rechtvaardigingen te geven. De EFSA had duidelijk gesteld dat er onder realistische omstandigheden **geen veilig gebruik van cypermethrin** kon worden vastgesteld.* De Commissie ging echter tegen dat advies in door niet-gevalideerde risicobeperkende maatregelen te verzinnen, zoals een onrealistische reductie van 99% in verwaaierende sproeiveel, waardoor het gebruik van de stof veilig zou zijn.

Ctgb beoordeelt nieuwe glyfosaat studie op haar eigen manier

In juni 2025 heeft het gerenommeerde Ramazzini Instituut [een studie gepubliceerd](#), waarin het team van internationale onderzoekers tot de conclusie komt, dat jonge ratten die langdurig aan glyfosaat worden blootgesteld, groei van diverse tumoren vertonen. De proefdieren werden dagelijks aan drie verschillende dosissen glyfosaat blootgesteld, waarvan één dosis die volgens de EFSA en de EC bij een dagelijkse inname (ADI) voor de mens veilig zou zijn. In de media is te lezen dat op verzoek van het ministerie van LNV het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) dit onderzoek op korte termijn gaat beoordelen. PAN-NL vindt dat een beoordeling van de studie door een team van onafhankelijke wetenschappers uitgevoerd moet worden en niet alleen door het Ctgb. Daarom heeft PAN-NL 16 juni in een brief het Ctgb verzocht de beoordeling te laten uitvoeren door een panel van experts die hun waarde op het gebied van kankeronderzoek hebben bewezen, blijkend uit een lange reeks van publicaties in peer-reviewde wetenschappelijke tijdschriften.

Het Ctgb bij monde van haar directeur-secretaris, de heer Van Raaij, laat PAN-NL weten de beoordeling **op haar eigen manier** te doen en weigert in te gaan op ons verzoek. Op 26 juni [maakt het Ctgb bekend](#), dat het artikel van [Panzacchi et al.](#) niet tot de conclusie leidt dat de stof kankerverwekkend is.

Update bij Ctgb lopende zaken

NGO's bundelen krachten tegen schadelijke pesticide pendimethalin

Vier milieuorganisaties – [Stichting Natuurbeschermingswacht](#), [Pesticide Action Network Netherlands](#), [Vereniging Meten=Weten](#) en [Stichting Mobilisation for the Environment](#) – hebben gezamenlijk een formeel verzoek ingediend bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) om per direct alle toelatingen van pesticiden met de werkzame stof pendimethalin in te trekken. Daarbij roepen zij op tot een noodmaatregel die het gebruik van de stof onmiddellijk verbiedt, zonder opgebruikregeling. De organisaties constateren dat pendimethalin ernstige risico's oplevert voor zowel mens, dier als milieu, waaronder verstoring van het hormoonstelsel, aantasting van voortplanting en verontreiniging van natuurgebieden en oppervlaktewater.

Hoorzittingen

PAN-NL nam 11 juni deel aan twee hoorzittingen van de Adviescommissie voor bezwaarschriften vanwege het door PAN-NL ingediende intrekingsverzoek (5 augustus 2024) van [het fungicide captan](#) voor gebruik in open velden en het intrekingsverzoek (9 mei 2024) van de toelating van 26 gewasbeschermingsmiddelen op basis van de werkzame stof difenoconazool.

De [Adviescommissie](#) is ingesteld door het Ctgb en heeft tot taak de betrokken partijen te horen,

om vervolgens advies aan het Ctgb uit te brengen over de door het Ctgb te nemen beslissing op een bezwaar.

Indien het advies het Ctgb niet past, wordt het niet opgevolgd.

Rechtszittingen

Op 18 juni heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb), Rechtspraak den Haag, twee zaken van PAN-NL e.a. behandeld.

1. Glyfosaat

23 februari 2022 (!) hebben PAN-NL, de Parkinson Vereniging, Meten=Weten en Tegengif bij het Ctgb een bezwaar ingediend tegen de [verlenging van 10 glyfosaat-houdende middelen](#) en beargumenteerd waarom deze verlenging niet in lijn is met de wetgeving omtrent de toelating en het op de markt brengen van 'gewasbeschermingsmiddelen'. Intussen is op 16 maart 2024 de toelating van een aantal bestrijdingsmiddelen met de werkzame stof (w.s.) glyfosaat ingetrokken; onder andere van vijf van deze tien middelen. Desondanks zijn in Nederland nog steeds 18 bestrijdingsmiddelen met de w.s. glyfosaat voor de landbouw beschikbaar.

2. Cypermethrin

Het door PAN-NL ingediende bezwaar (6 april 2023) tegen de toelating van [het insecticide Belem 0.8GM](#) met de werkzame stof cypermethrin. Belem 0.8GM is een granulaat dat bij het zaaïen of poten de grond wordt ingewerkt. Het wordt o.a. in de teelt van bieten, uien, tomaten, pompoen-achtigen, gras, kool en wortelen toegepast. Zie ook de [conclusie](#) van het Europese Hof.

De uitspraak van beide zaken zal midden september zijn.

Nieuws uit de media

24/04/2025 [De aardbei als gifbom? Zo eet je veilig van het seizoen](#)
30/04/2025 [Alarmerend' hoge concentraties PFAS in Europese wijnen aangetroffen](#)
01/05/2025 [Driekwart insectvriendelijke tuinplanten blijkt giftig voor insecten](#)
02/05/2025 [Verboden landbouwgif aangetroffen in eikenbladeren - Omroep Gelderland](#)
05/05/2025 [Onderzoek: bosje bloemen bron van blootstelling aan verboden pesticiden](#)
05/05/2025 [Nederland Gifland: Van gezondheidsklachten tot verlies van biodiversiteit](#)
07/05/2025 [Bijna helft telers blauwe bessen overtreedt regels bestrijdingsmiddelen](#)
07/05/2025 [Pesticiden hebben zeker negatief effect op vrouwelijke palmolieplantagearbeiders](#)
08/05/2025 [Naleving toepassing gewasbeschermingsmiddelen opnieuw laag - NVWA](#)
08/05/2025 [Tuincentra gooien het roer om: 'Geen gifstoffen meer op de plant' - NPO](#)
10/05/2025 [Deze groente- en fruitsoorten bevatten de minste pesticiden](#)
13/05/2025 [De insecten verdwijnen en Parkinson en ALS zijn met een opmars bezig: het is tijd voor sierteelt zonder gif - Joop - BNNVARA](#)
14/05/2025 [Risico op kanker door pesticiden werd jarenlang verkeerd getest](#)
14/05/2025 [CTGB: 'Pesticiden moeten strenger worden beoordeeld op kankerrisico' | NPO Radio 1](#)
14/05/2025 [Wist je dat deze vijf producten uit de supermarkt het vaakst zijn besmet met illegale bestrijdingsmiddelen? | Libelle](#)
15/05/2025 [Bestrijdingsmiddel aangetroffen in bio peulvruchten: teler kan fluiten naar zijn geld](#)
16/05/2025 [Arbeidsinspectie uit zorg over gebruik middelen met PFAS](#)
18/05/2025 [De stille lente van 2025](#)
19/05/2025 [Zijn snijbloemen gevaarlijk voor de gezondheid door pesticiden? Let op deze zaken](#)
20/05/2025 [Honderden artsen roepen Tweede Kamer op: 'Stop met bestrijdingsmiddelen in sierteelt' | medischcontact](#)
21/05/2025 [Levend lab doet 'schokkende' ontdekking: bijengif maakt sloten levenloos](#)
26/05/2025 [Franse boeren willen omgeving kunnen vergiften, dreigen met blokkades bij Parijs](#)
27/05/2025 [Veel steun voor huisarts Evelien van Soldt: 500 artsen waarschuwen voor gevaren van gif in sierteelt](#)
28/05/2025 [Drentse gemeente wil lelie teelt beperken na emotionele oproep van huisarts](#)
30/05/2025 [PFAS-pesticiden in de Nederlandse landbouw in beeld | CLM Onderzoek en Advies](#)
30/05/2025 [Discussie over sierteelt veroorzaakt spanning in Westerveld: 'Splijt de samenleving'](#)
30/05/2025 [PFAS op je bord, het zit opzettelijk in je eten](#)
04/06/2025 [PFAS bereikt foetus via placenta: medische wereld dringt aan op onmiddellijke ban](#)
11/06/2025 [Onderzoekers vinden verband tussen glyfosaat en kanker bij proefdieren - Zembla](#)
16/06/2025 [Aangetroffen insecticide op Goeree-Overflakkee schadelijker dan gedacht](#)
19/06/2025 [Heerlijke Hollandse kersen: tegen welke prijs? Zorgen over inzet verboden pesticide](#)
19/06/2025 [Gemeenten willen landelijk PFAS-verbod omdat Europa treuzelt](#)
20/06/2025 [Dezelfde opbrengst zonder pesticiden - Vroege Vogels](#)
24/06/2025 [Europa moet een einde maken aan het meten met twee maten bij de export van giftige pesticiden](#)
27/06/2025 [Hoe het bodemleven lijdt onder pesticidencocktails](#)
03/07/2025 [RIVM: bijna iedereen in Nederland heeft te veel PFAS in bloed](#)
03/07/2025 [Opnieuw teleurstelling over waterkwaliteit: meer dan 40 bestrijdingsmiddelen aangetroffen](#)
06/07/2025 [Ranumse kweker timmert aan de weg met biologische bloemeteelt](#)
07/07/2025 [Spotsprayen met heet water in plaats van chemie - Nieuwe Oogst](#)
08/07/2025 [Felle reacties op overheidsplan om pesticiden een beter imago te geven](#)
08/07/2025 [Landbouwgif dat veel in VS wordt gebruikt maakt organen en darmflora kapot](#)
09/07/2025 [Lobby van chemische industrie hield TFA uit de wind bij onderhandelingen Drinkwaterrichtlijn](#)
14/07/2025 [Gif op je aardbei: hoe veilig is ons fruit?](#)
18/07/2025 [Schimmels worden minder gevoelig voor medicijnen, en dat kan gevaarlijk zijn](#)
18/07/2025 [Lidl start pilot voor drastische vermindering middelengebruik - Nieuwe Oogst](#)
19/07/2025 [Nu hij parkinson heeft, denkt oud-Kamerlid en boerenzoon Rendert Algra anders over](#)

[pesticiden](#)

21/07/2025 [Landsadvocaat: Nederland loopt juridische risico's door normoverschrijdingen bestrijdingsmiddelen en nutriënten](#)

22/07/2025 [Nederland beschermt burgers niet genoeg tegen risico's op parkinson, oordeelt gerechtshof](#)

22/07/2025 [Tijdelijk verbod op gebruik gewasbeschermingsmiddelen bij lelieteelt](#)

24/07/2025 [Deense aardappelteelt in één klap bijna biologisch](#)

01/08/2025 [Britse boeren in de frontlinie van de klimaatverandering: 'Ongekend'](#)

01/08/2025 [Brussels Gewest verbiedt voortaan pesticiden in privétuinen](#)

04/08/2025 [Geduld gevraagd voor duidelijkheid over gebruik pesticiden in Westerveld](#)

06/08/2025 [Bayer verhoogt verwachtingen ondanks miljardenclaims in Roundup-zaak](#)

08/08/2025 [Herinvoering omstreden bestrijdingsmiddel tegengehouden in Frankrijk](#)

09/08/2025 [Ctgb: 'We zijn honderd keer strenger dan strikt noodzakelijk'](#)

11/08/2025 [Vlinderstichting haalt rapport over bestrijdingsmiddelen offline na bedreigingen](#)

12/08/2025 [Ongemerkt vergiftigd door bestrijdingsmiddelen? Dit weten we over de invloed van pesticiden op onze gezondheid](#)

13/08/2025 [Gemeente Nederweert kan inwoners beschermen tegen bestrijdingsmiddelen lelieteelt](#)

18/08/2025 [Kritisch kijken naar 0-tolerantie voor beestjes: Intratuin start pilot in eigen winkels](#)

Facebook

Website

Instagram

LinkedIn

Bluesky

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#).

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@pan-netherlands.org toe aan uw adresboek.